

SSC Weekly Focus

บทความวิเคราะห์สถานการณ์ยุทธศาสตร์และความมั่นคงของประเทศรายสัปดาห์

ฉบับที่ ๖/๕๖ | ๑๙ - ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๕

ประธานาธิบดีสหรัฐฯ เยือนอาเซียน : โอกาสต่อไทยและเมียนมาร์

เมียนมาร์มีความสำคัญในฐานะประเทศเพื่อนบ้านและแหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่มีความสำคัญต่อไทยและภูมิภาค การที่ประธานาธิบดีโอบามา หลังจากได้ตำแหน่งสมัยที่ ๒ เลือกลงบินทางมาเยือน ๓ ประเทศในอาเซียน ได้แก่ ไทย เมียนมาร์ และกัมพูชา ระหว่างวันที่ ๑๗-๒๐ พ.ย.๕๕ และเข้าร่วมประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๒๑ ณ กรุงพนมเปญ กัมพูชา เป็นความชัดเจนแรกถึงการให้ความสำคัญแก่เอเชีย ซึ่งไทยควรใช้โอกาสนี้ในการกระชับความสัมพันธ์กับทั้งเมียนมาร์และสหรัฐฯ

เมียนมาร์นัยสำคัญต่อภูมิภาค : ผลประโยชน์ของไทย ??

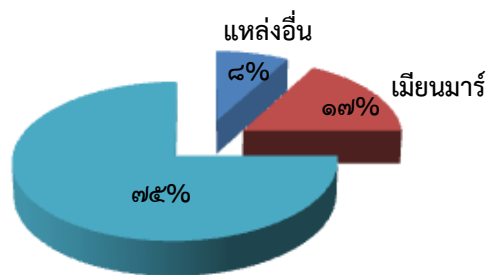
เมียนมาร์ถือเป็นเส้นทางในการขนส่งน้ำมันที่สำคัญของจีน และอาเซียน ทั้งนี้ จีนมุ่งเน้นให้ความสำคัญกับการลงทุนทั้งในภาคพลังงานในเมียนมาร์ โดยมีการวางแผนท่อส่งน้ำมันและก๊าซธรรมชาติจากท่าเรือน้ำลึกที่อ่าวเบงกอลในเขตน่านน้ำของเมียนมาร์มีหลายทางที่ยูนิคาน (Sino-Burma Natural Gas and Oil Pipelines) ซึ่งมีความยาวเพียง ๑,๑๐๐ กม.^๑ ช่วยย่นระยะทางได้ดีกว่าการขนส่งน้ำมันจากจีนผ่านช่องแคบสุมาตราที่มีความเสี่ยงสูง ในขณะเดียวกัน เมียนมาร์ยังเป็นแหล่งก๊าซธรรมชาติที่สำคัญของภูมิภาค โดยเฉพาะจากแหล่งยาดานา (Yadana) ที่อ่าวมาตะมะ (Mataban) ทั้งนี้ ไทยนำเข้าก๊าซธรรมชาติจากเมียนมาร์เฉลี่ยวันละประมาณ ๙๖๕ ล้านลูกบาศก์ฟุต ต่อวัน^๒ และใน ๒๐ ปีข้างหน้าจะต้องเพิ่มขึ้นเป็นอย่างน้อย ๒ พันล้านลูกบาศก์ฟุตต่อวัน กระทรวงพลังงานจึงได้ทำแผนจัดหาก๊าซเพิ่มเติมโดยจะจัดซื้อก๊าซจากประเทศในอาเซียน ได้แก่ เมียนมาร์ และอินโดนีเซีย ซึ่งเมียนมาร์จะเปิดสัมปทานครั้งใหม่ภายในปลายปี ๕๕ ดังนั้นในอีก ๑๐ ปีข้างหน้าเมียนมาร์จะกลายเป็นผลประโยชน์แห่งชาติที่สำคัญของไทย

ทั้งนี้ ปัจจุบันการลงทุนในภาคพลังงาน น้ำมัน และก๊าซธรรมชาติในเมียนมาร์มีแนวโน้มการแข่งขันสูงขึ้น และจีนเป็นประเทศที่มีมูลค่าการลงทุนในเมียนมาร์มากที่สุด โดยการประชุม Myanmar Oil, Gas and Power Summit (MOGP) เมื่อเดือน ก.ย.๕๕ รัฐบาลเมียนมาร์ได้อนุมัติให้สัมปทานการขุดสำรวจน้ำมันและก๊าซธรรมชาติทั้งบนบกและทะเลในเขตน่านน้ำของเมียนมาร์มากกว่า ๑๐๐ พื้นที่^๓ ซึ่งผู้ที่ได้รับสัมปทาน มีทั้งจากจีน ฝรั่งเศส อินเดีย รัสเซีย มาเลเซีย เกาหลีใต้ ออสเตรเลีย ฮองกง และไทย นอกจากนี้ รัฐบาลเมียนมาร์ยังพัฒนาเศรษฐกิจด้วยการสร้าง Mega-Project อาทิ โครงการพัฒนาท่าเรือน้ำลึกและเขตเศรษฐกิจพิเศษที่ทวาย ที่มี

ขนาดใหญ่กว่ามาบตาพุดถึง ๗ เท่า ซึ่งจะทำให้เมียนมาร์กลายเป็นศูนย์กลางเชื่อมต่อการค้าทางทะเลระหว่างเอเชีย ยุโรป แอฟริกา และเป็นศูนย์กลางการค้าด้านพลังงานที่สำคัญของโลก ด้วยผลประโยชน์อย่างมหาศาลที่เมียนมาร์จะได้รับจึงทำให้รัฐบาลเมียนมาร์ต้องสร้างความเชื่อมั่นให้เกิดขึ้นกับนักลงทุนต่างชาติในแนวทางปฏิรูปไปสู่การเป็นประชาธิปไตยอย่างจริงจัง ซึ่งได้รับการตอบสนองจากนานาชาติเป็นอย่างดีเห็นได้จากการได้รับฉันทานุมัติจากประเทศสมาชิกอาเซียนให้เป็นเจ้าภาพซีเกมส์ในปี ๒๕๕๖ และเป็นประธานกลุ่มอาเซียนในปี ๒๕๕๗ รวมทั้งการที่โอบามาเดินทางมาเยือนเมียนมาร์ในครั้งนี้ยังเป็นการสร้างความเชื่อมั่นของเมียนมาร์ และสร้างความยอมรับให้เกิดขึ้นกับนานาชาติอีกด้วย

ปริมาณความต้องการใช้ก๊าซธรรมชาติ

(๔,๖๐๐ ล้าน ลบ.ฟ)

- นำเข้าจากประเทศอื่นๆ ๒๓๕ ล้าน ลบ.ฟ.
- นำเข้าจากเมียนมาร์ ๗๖๕ ล้าน ลบ.ฟ.
- แหล่งก๊าซในประเทศ ๓,๖๐๐ ลบ.ฟ.

ข้อมูลอ้างอิง :

- ^๑ <http://www.indochinapublishing.com/>
- ^๒ <http://www.chevronthailand.com/>
- ^๓ <http://www.naturalgasasia.com/>

โอกาสในการพัฒนาความสัมพันธ์ของไทยกับเมียนมาร์

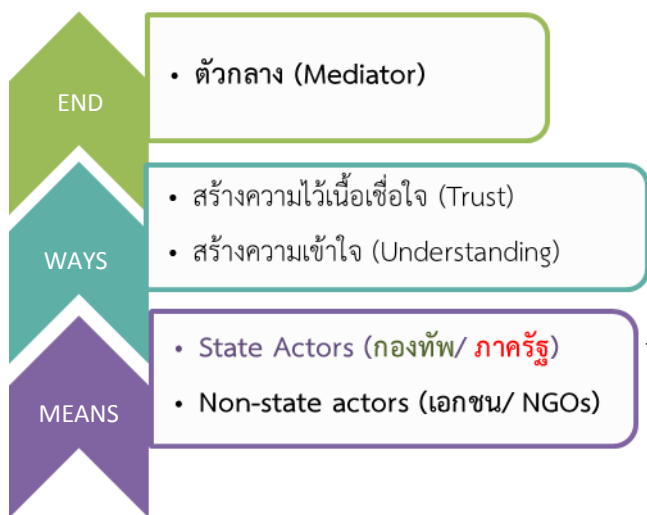
การเดินทางเยือนประเทศในอาเซียนครั้งนี้เป็นการส่งสัญญาณต่อเอเชีย-แปซิฟิกของสหรัฐฯ ตามยุทธศาสตร์หลัก (Grand Strategy) ในการหวนคืนเอเชีย (U.S.-Rebalancing Power in Asia Pacific) ที่สหรัฐฯ ให้ความสำคัญด้านความร่วมมือทางการค้าและการสร้างความเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจกับชาติอาเซียน โดยใช้กลไก TPP (Trans Pacific Partnership) ซึ่งเมียนมาร์กำลังเป็นตลาดใหม่ในภูมิภาคอาเซียนและกำลังจะกลายเป็นแหล่งลงทุนใหญ่ของสหรัฐฯ อีกทั้งยังเป็นการคานอำนาจกับจีนซึ่งเข้ามาลงทุนและให้ความช่วยเหลือแบบให้เปล่าแก่เมียนมาร์และกัมพูชา นอกจากนี้ การเดินทางเยือนเมียนมาร์ยังเป็นการแสดงความยอมรับประชาธิปไตยในเมียนมาร์ที่ถือเป็นความสำเร็จของสหรัฐฯ ในสมัยประธานาธิบดีโอบามาที่ทำให้เมียนมาร์เปลี่ยนมาปฏิรูปเศรษฐกิจและการเมืองเพื่อนำไปสู่การเปิดประเทศได้ ซึ่งการหวนคืนเอเชียของสหรัฐฯ ครั้งนี้จึงถือเป็นโอกาสอันดีของไทยที่ควรตั้งเป้าหมายให้ชัดเจนเพื่อแสดงบทบาทสำคัญในฐานะตัวกลาง (Mediator) เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างเมียนมาร์และสหรัฐฯ รวมทั้งเป็นการเริ่มต้นเพื่อสร้างความไว้วางใจ (Trust) และความเข้าใจ (Understanding) ผ่านความร่วมมือ (Cooperation) ในทุกรูปแบบความร่วมมือที่มีผ่านกลไกของรัฐและกลไกอื่นที่ไม่ใช่รัฐ (non-state actors)

ทั้งนี้ ในอดีตเมื่อเกิดการสู้รบตามแนวชายแดนที่ทำให้ชนกลุ่มน้อยลี้ภัยมาในศูนย์อพยพฝั่งไทยจำนวนมาก เป็นการสร้างความคลางแคลงใจให้กับรัฐบาลเมียนมาร์ในขณะนั้นว่า ไทยร่วมกับสหรัฐฯ สนับสนุนชนกลุ่มน้อยเพื่อต่อต้านรัฐบาล ดังนั้น เมื่อเมียนมาร์มีการปฏิรูปประเทศและมีการวางอาวุธของชนกลุ่มน้อย จึงเป็นปัจจัยเชิงบวกต่อการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับเมียนมาร์ผ่านกลไกที่มีในทุกระดับ อาทิ กลไก

ของกองทัพ โดยเฉพาะในส่วนของ การปฏิบัติการทางทหารที่ไม่ใช่สงครามในการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยนาร์กิส ถือเป็นบทบาทที่โดดเด่นของกองทัพและการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีทางการเมืองระหว่างประเทศด้วยเช่นกัน อีกทั้งในระดับประชาชนตามแนวชายแดนก็มีการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยทำให้การทูตภาคประชาชนระหว่างคนไทยกับเมียนมาร์ มีความสัมพันธ์ที่ดีขึ้น รวมทั้งปัจจุบันไทยเป็นประเทศหลักในการเจรจากับสหรัฐฯ เพื่อเชิญเมียนมาร์เข้าร่วมสังเกตการณ์การฝึก Cobra Gold ครั้งที่ ๓๒ ระหว่างเดือนม.ค.-ก.พ.๕๖ ซึ่งเป็นการสร้างประวัติศาสตร์หน้าใหม่ให้การซ้อมรบร่วมระหว่างประเทศที่ไทยมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนเมียนมาร์ให้มีส่วนร่วมในระดับนานาชาติ

บทส่งท้าย

เมื่อกระแสลมเปลี่ยนทิศมาสู่เอเชีย โดยสหรัฐฯ ให้ความสำคัญต่อกรอบพหุภาคีและประเทศสมาชิกอาเซียน อาทิ เมียนมาร์ เวียดนาม สิงคโปร์ และอินโดนีเซีย มากขึ้น ไทยจะวางตำแหน่ง (positioning) ของตนอย่างไรเพื่อไม่ให้ตกขบวนสำคัญนี้ รวมทั้งไม่ให้เสียผลประโยชน์แห่งชาติไป ซึ่งโลกาภิวัตน์ทำให้ทุกอย่างง่ายตายมากขึ้น โดยระยะทางและเวลาถูกเชื่อมโยงกัน (convergent) อย่างกลมกลืน ดังนั้น ไทยแม้มีข้อได้เปรียบทางภูมิรัฐศาสตร์ (Geo-Politic) ที่ใกล้ชิด แต่หากขาดการวางเป้าหมายที่ชัดเจนก็อาจเสียโอกาสในการเป็นตัวกลางเชื่อมโยงกับเมียนมาร์เพื่อประสานประโยชน์ที่จะเกิดขึ้น โดยปล่อยให้คนไกลคว่ำโอกาสนี้ไปต่อหน้าต่อตา...👉

- ◆ คณะกรรมการเขตแดนร่วม (Joint Border Committee - JBC)
- ◆ คณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาค (Regional Border Committee - RBC) โดยแม่ทัพภาคที่สามของไทยและแม่ทัพภาคตะวันออกเฉียงใต้ของเมียนมาร์เป็นประธานร่วม เพื่อส่งเสริมความร่วมมือและแก้ไขปัญหาความสงบเรียบร้อยบริเวณชายแดน
- ◆ คณะกรรมาธิการร่วมไทย-เมียนมาร์ (Thailand-Myanmar Joint Commission on Bilateral Cooperation - JC)
- ▶ ความร่วมมือในกรอบยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจอิรวดี-เจ้าพระยา-แม่น้ำโขง (Ayeyawady - Chao phraya - Mekong Economic Cooperation Strategy - ACMECS)
- ▶ ความสัมพันธ์ของภาคธุรกิจ/ เอกชน/ อาทิ การให้ทุนการศึกษา ความช่วยเหลือด้านฝึกวิชาชีพ

